

Ricard Morén, immigrants castellers

«Els castells són del segle XXI i encara no ens hem adonat»

28-4-2007

Els immigrants vinculats a les colles castelleres s'integren a Catalunya amb més facilitat. És la conclusió de l'estudi publicat per l'Obra Social Caixa Sabadell **Bon cop de mà? Món casteller, immigració estrangera i integració a Catalunya**, signat pel geògraf de la UAB i doctor en filosofia i relacions ètniques, Ricard Morén Alegret, 35. Va recollir el premi aquest dimecres a l'Auditori de Caixa Sabadell.

- Bon cop de mà en oposició a bon cop de falç?
- És un joc de paraules en que les dues metàfores es complementen més que s'oposen.
- Incita més a la solidaritat que al combat?
- Respon a l'esperit del món casteller sempre ben disposat a ajudar.
- A quina de les grans cultures immigrants són més permeables els castellers: magribins, subsaharians, llatins, asiàtics?
- Encara no es pot filar tan prim. Cal tenir en compte que molts cops són les condicions laborals, i no culturals, les que impossibiliten entrar al món casteller.
- Integren més els castells que el futbol?
- Sens dubte el futbol base és també un fort reclam pels immigrants i és una hipòtesi de recerca que em plantejo.
- Per què la majoria d'immigrants castellers són homes?
- És que fins fa 30 anys, quan no hi havia immigrants, el món dels castells era exclusivament masculí. I avui en dia la dona catalana encara hi està infrarepresentada.
- S'imagina en el futur una musulmana a la pinya?
- Per què no?
- Perquè el fort contacte dèrmic, l'intercanvi de suors, les mans a les natges i altres detalls molt físics podrien ser inacceptables per un pare o marit de la castellera musulmana en qüestió.
- Depèn. No tots són tan estrictes. Hi ha molts graus d'islamisme com hi ha molts graus de catolicisme. La vivència de la religió és molt plural.
- Darrere l'home van entrant a la colla tota la família?
- Encara no, però aquest és el gran repte de futur. Segur que aviat serà així perquè el món casteller té el potencial d'incloure famílies senceres.
- És aquest un dels atractius pels immigrants?
- Sí. Com em deia un colombià al que entrevisto en el meu llibre «si porto el meu fill a bàsquet jo m'he de quedar a mirar; aquí puc portar a tota la família i hi ha una feina per cada un».
- Com més immigrants entren, més catalans surten?
- No. L'únic que passa és que les catalanes tenen menys fills. És una simple qüestió demogràfica.
- Després del boom dels anys 90, es parla de crisi castellera i falta de vocacions. Com veu el futur dels castells?
- Per mi és l'activitat catalana més exportable. A Europa, a Llatinoamerica i allà on calgui.
- Què vol dir exportable?
- Que si les institucions s'hi posen i els castellers estrangers hi col·laboren, es podrien formar

colles a França, a Anglaterra, a Argentina...

—De veritat pensa en els Xiquets d'Amsterdam i la Vella de Marsella?

—Per què no? Només cal oblidar el vell clixé de folclor del segle XIX i pensar en els castellers com una activitat del segle XXI.

—Vol dir nosaltres mateixos?

—És clar. Nosaltres per un cert auto odi o falta d'auto estima encara menysvalorem aquest espectacle. Però si ho mirem com una activitat moderna podrem exportar-ho.

—Costa de creure.

—El futbol era anglès i avui és mundial.

—Algú hi està treballant?

—Quasi gens. Ni tant sols es treballa el tema turístic. Els castellers tindrien un gran atractiu turístic, però ni els operadors ni l'Administració ho exploten.

—Pot un immigrant ser casteller i seguir aïllat en el seu gueto?

—Dependrà de cada un. Però en principi es creen uns lligams amb tot un teixit social que difícilment poden oferir altres activitats socials.

—Un dels seus entrevistats diu que si els castellers no fossin «tan catalans» encara acollirien més immigrants.

—Això es deu a aquella forma de viure tan ancorada en el passat que dèiem abans. El col·lectiu ha evolucionat cap a la modernitat, però la societat encara no se n'ha adonat. Els castellers són molt més que folclòrics.

—Tenint en compte quants immigrants espanyols van entrar ja fa anys als castellers, podíem haver previst l'actual fenomen, no?

—Evidentment i Català Roca ja va estudiar el fort impacte positiu de l'emigració interna en el creixement del món casteller i en les construccions de més de vuit pisos.

—Per què les sardanes no integren tant els immigrants ni de bon tros?

—Diuen els meus entrevistats que no la troben tan emocionant, tan participativa ni tan aglutinadora d'origens diversos.

Hands to the pine

CAP DE GUIRIS

A l'australià dels Castellers de Vilafranca li diuen, en broma, Cap de Guiris.

Però la broma té el seu motiu. Quan els turistes s'apleguen al voltant d'un castell sense tenir ni idea del que estan veient, és ell qui els explica en anglès els detalls tècnics o històrics d'aquesta tradició.

No només això. Si els veu joves i amb empenta el cap de guiris engresca als turistes, com sempre en anglès, a posar-se a la pinya i els explica com donar pit i com colocar els braços amb el cap cot.

